

לאן הלכו הנעלים?
כתבה: עדנה קרמר,
ציורים: לנה רבנקו,
הוצאת ספרית פועלים,
(סדרת פשוט), 1999,
35 עמ', מנוקד.
לגיל הרך.

אמיר הקטן חזר חזר הביתה יחף ואביו שאלו: "איפה הנעלים החדשות?" מכאן ואילך קיים משחק הומוריסטי שבו מחפשים את הנעלים בכל מקומות המשחק של אמיר. הנעלים מואנשות ומשחקות כביכול בעצמן. בחיפושים נמצאים משחקים אבודים של אמיר, השואל: "אולי הן זוללות תותים על העץ? אולי קפצו לכריכה? אולי קופצות בבוץ?" וכו'.

ילד קטן מזדהה עם החיפוש. הגדול יבין שאין זה הגיוני. המתח עולה עם כל אכזבה אך הסוף טוב, בו מודיעה אמא שהנעלים כבר חזרו ואמיר שואל: "הלכו לאיבוד וחזרו הביתה לבד?"

ספר חמוד שיהנה את הקטנטנים המאבדים חפצים גם הם.

האיורים מעשירים את המסופר ומוסיפים תוכן לספר, וניתן לספר על פיהם סיפורים נוספים. ל.ח.

של מי הזנב הזה?
כתבה: יונה טפר,
ציורים: יערה עשת,
הוצאת הקיבוץ
המאוחד, 1999,
23 עמ', מנוקד.
לגיל הרך.

יסמין ראתה קצה של זנב מבצבץ מתחת לספה ורצתה לדעת "של מי הזנב הזה?" כל בני המשפחה עוזרים לה לנחש של מי הזנב: אולי של פיל? או של גורי-גור הכלב-צעצוע? אולי של פרה, עכבר או טוס? - כל בעלי הזנבות מזכרים, עם תכונותיהם השונות והמיוחדות... עד שהתעלומה נפתרת לשמחתה ותמהונה של יסמין. סיפור קצבי וחמוד, עם חזרות וצבעוניות רבה, המתאימים לגיל היעד הצעיר והתמים. ע.ק.

* י.ח. - ימימה חובב, ל.ח. - לאה חובב, ש.י. - שלומית יונאי, י.י. - יעל ישועה,

ע.ק. - עדה קרן, מ. - מערכת.

קוף משקפוף

כתבה: חנה גולדברג,
אייר: יוסי אבולעפיה,
הוצאת כתר: 1999,
לא ממוספר, מנוקד.
לגיל הרך.

סיפור הלקוח מחיי הילדים מרכיבי המשקפיים. מכיל את כל הביטויים שילד מרכיב משקפיים שומע מידי פעם מחבריו, יש בו מסרים חשובים, ומאפשר למרכיבי משקפיים לעבד את רגשותיהם ולשפר את הרגשתם. בסיפור יש מסרים של קבלת השונה והיחס לאחר, כל זאת בעזרת סיפור מקסים על פוצי מוצי הקוף שלא רצה להיות משקפוף אך בסופו של דבר הוא ושאר חיות היער דוקא שמחו להרכיב משקפיים.

ציוריו של יוסי אבולעפיה משלימים את הסיפור הלקוח מחיי חיות היער ומועבר לבני האדם. מוטיב החוזר ונשנה בסיפורי הילדים לגיל הרך. מ.

מי עוזר לאמא?

כתבה: חסיה גנים,
איורים: אלישבע געש,
הוצאת: בית-אל, 1997,
לא ממוספר, מנוקד.
לגיל הרך.

סיפור מן החיים, כתוב בחריזה עם בית חוזר, יש בו שילוב של דמיון ומציאות, המסר סמוי, לא מטיף. ניתן להפיק ממנו לקחים על עזרה לאמא בבית ועל מצוות כיבוד-הורים.

סיום פשטני ואידילי מדי לבעיות הקיימות בכל בית בין ילדים והוריהם. מ.

פיצפיץ האמיץ

כתבה: משה אוקון -
סיגרון בירנה
בירניסדוטיר, ציורים:
שרה וילבגסדוסטיר,
הוצאת הקיבוץ
המאוחד, 2000,
27 עמ' מנוקד.
לגיל הרך ולגן.

סיפור על פיצפיץ האמיץ הלומד להתגבר על פחדיו כאשר הוא נשאר לבדו בבית בפעם הראשונה. תחילה היה מרוצה: הוציא את הגירים והתחיל לצבוע תמונה ... אך לפתע שמע קול: "אני לא פוחד מהחתול" אמר לעצמו בקול רם והמשיך לצבוע ... סיפור על התגברות על פחד עם ניחוח של ארץ רחוקה.

זהו ספר ילדים שהוא פרי שיתוף פעולה ישראלי-איסלנדי שראה אור לראשונה בריקיאוק בשנת 1997.

הציורים בצבעים חמים וחזקים ובהם אח מבושרת, רוח חזקה, ובתים עבי-קירות. הבעיה של פחד והתגברות עליו ורצון להיות גדול וחזק שווה לכל, בכל מזג אויר: "אני גדול וגיבור. אני יכול להשאר לבד בבית ובכלל לא פחדתי מהחתול!" - אומר פיפיץ לאימו שחזרה הביתה ומצאה אותו ... מתחת למיטה. סיפור נעים ומהנה שנושאו מופיע לעיתים קרובות בספרות לקטנים. ע.ק.

סב סביון לומד לעוף

כתבה: אורית רז,
ציורים: נורית צרפתי,
הוצאת ספרית-פועלים
(סדרת פשוט), 1999, 33
עמ', מנוקד.
לגן.

פרח הסביון המואנש רוצה לעוף ומשוחח עם מי שיודע לעוף. הוא רוצה להיות כמו ציפור, כמו השמש הנדמית לו כפרח צהוב, כמו פרפר. כאשר הוא מנסה לעוף עוצר בעדו הגבעול האומר שטרם הגיע הזמן. יום אחד חיפשה השמש את הפרח הצהוב ובמקומו מצאה "כדור ישיש עם שער שיבה". כאשר נשבה הרוח היא חטפה אותו מעל הגבעול והוא עף ופיזר את זרעוניו הקטנטנים לכל עבר. זה בעצם סיפור לימודי על התפתחות הסביון, הדומה בתחילה לילד קטן המנסה לעשות מה שלמעלה מיכולתו, והמבוגר עוצר בעדו. רק כאשר הוא "מתבגר" הוא עף ומתנתק מכבליו. האיורים יפים! ל.ח.

ברלה, ברלה בוא לגן

כתבה: פנינה קז,
ציורים: פפי מרזל,
הוצאת: כתר, 1999,
לא ממוספר, מנוקד.
לגן.

סיפור נוסף על ברלה, החילזון האנושי, אשר צריך להביא לגן משהו מיוחד. ברלה מביא סרט אדום, ארוך ומבריק וזוכה למבטי לעג ולקולות של צחוק מצד חבריו בגן שהביאו דברים הרבה יותר מיוחדים בעיניהם: פזל של דינוזאור, מקטרת בועות וכוס עם מי סבון וגם חליל עם צלילים שנשמעו כמו, ציוץ ציפורים. ברלה נעלב וזרק את הסרט האדום לארגז החול. ואז ציפור קטנה מראה לכל הילדים בגן, וגם לשירלי הגננת, איזו תועלת יש בסתם סרט אדום. ע.ק.

נקודה כחולה במצח

כתבה: גתית מור,
ציורים: יפעת נחשון,
הוצאת: עמיחי,
אין שנת הוצאה,
לא ממוספר, מנוקד.
לגן ולכיתה א'.

לאמא תוכיה ואבא תוכי נולד תוכיון שהיה שונה מכל התוכים המוכרים: היתה לו נקודה כחולה במצח! בכה תוכיון: "איך זה שרק לי יש נקודה כחולה במצח"? הוא סבל כשהגיע לגן ולביה"ס. אך תמיד קיווה: "אולי כשאגדל, תעלם לה הנקודה בכלל". והתוכיון שהפך לתוכון ואח"כ לתוכי חיל ולתוכי איש חיפש תמיד בין התוכים עם הפסים על הזנב והכתמים על הכנף, אחד עם נקודה כחולה במצח - אך לא מצא. הישועה באה מכיוון התוכיה העדינה והנחמדה שלה, איך לא, נקודה צהובה במצח.

הסיפור עוסק בשונה ובאחר, נושא המופיע בווריאציות שונות בספרות הילדים והנוער.

מדוע הסוף הטוב הוא דווקא במציאת בת-זוג שגם היא אחרת ושונה? אמנם האחרים והשונים קיימים בחברתנו ויש להם זכות קיום, אבל אפשר גם למצוא בת זוג רגילה. סיפור טוב לקריאה ולדיון עם הילדים הצעירים על הדומה, השונה, האחר ועל היחסים שביניהם. ע.ק.

שני סיפורים ושיר על ט"ו בשבט. הספר הוא בסדרת "צלילי חג" - ספרים על חגי ישראל שכתבה חנה בר. השיר "יום הולדת לאילן" ממחיש את אוירת החג שבטבע הנגרמת מן הפריחה. קיימת האנשה של הפרחים וצבעוניותם. הסיפור "יום הולדת לאילנית" יש בו גישה פסיכולוגיסטית: אילנית שנולדה בט"ו בשבט היא נמוכה וכמהה לגדול. הסיפור על המלאך האומר לכל צמח "גדל" מביאה לשוב בחוץ בלילה, כדי להתברך ע"י מלאך הפריחה. הסיפור "סדר לט"ו בשבט" מביא מהווי החג וסיפור אגדה בתוכו על המאבק בין "שר של חורף" שכולו לבן ובין "שר האביב" המטפטף צבע אדום ועימו כלניות, גוריות, רקפות ופרגים. סיפור יפה הממחיש את הצמיחה בחורף ובאביב. איורים צבעוניים ויפים. ל.ח.

העלילה הספרותית מתארת לנו פרפר קטן בשם ריף שעם בקיעתו מהגולם מיד מתבונן בסקרנות בעצמו ובסביבתו. הוא מגלה שכנפיו חסרות צבע ובקושי מבחין בהן. אכזבתו גורמת לו לבכות ולהתייחס לעצמו כמישהו חסר ערך. חבריו הפרפרים מבחינים בו ומעודדים אותו. בעזרתם הוא לומד לראות את עצמו ולהאמין ביתרונותיו והופך לפרפר מאושר ושמח. מבחינת ההיבט האסתטי יש לציין את האיורים הצבעוניים ומלאי הקסם של אירנה פוליאק הממחישים את עולם הצבע והטבע. אך, מעבר להיבטים הספרותיים והאסתטיים הללו נבחין ברבדים הסמויים שחבויים בסיפור ונגלה מספר תימות חשובות: חשיבות ההתבוננות

יום הולדת לאילן

כתבה: חנה בר, ציורים: ליאת בנימיני-אריאל, הוצאת: דני ספרים, 1999, לא ממוספר, מנוקד. **לגן וכיתות א'-ב'.**

הפרפר עם הכנפים השקופות

כתבה: אירית וייסמן מינקוביץ, איורים: אירנה פוליאק, הוצאת דני ספרים, 1999, 24 עמודים, מנוקד וממוספר. **לגן, וכיתות נמוכות.**

והגילוי; החיפוש העצמי; ביטוי רגשות (בכי, בלבול, תדהמה, אושר ושמחה); שיתוף פעולה בין יחיד לחברים; האפשרות למצוא פתרון גם במצב נואש; הדגשת החיובי בפירוש המציאות; חשיבות תהליך המודעות; הפיכת חיסרון ליתרון;

שלושת הקריטריונים: הספרותי, האסתטי והרגשי הם העושים את הספר למהנה מחד ותורם תרומתו הרגשית מ. פסיכולוגית מאידך.

בסיפור תיאור יפה של הרגשות השונים המזמין את הקורא / והשומע לבטא את רגשותיו במילים ובציון. הסגנון יפה, המשפטים קצרים ומשולבים בחריזה. הנושא חשוב מאד ומזמין דיון.

נראה לי שהספר מתאים לכיתה ב'-ג'. לילד בגיל הרך קשה לרדת לעומקם של דברים. אולם, לאוכלוסייה ברמה גבוהה אם הגננת תעבוד על הספר, תשוחח עם הילדים, תבהיר את הדרוש הבהרה ותפתח דיון, הסיפור יכול להתאים. ל.ח.

פרפרי הרגשות

מאת: ריקה ברקוביץ, איורים: נורית יובל, הוצאת "באר", 2000, מנוקד, 38 עמ'.

לכיתות ב'-ג'.

סיפור דמיוני על דרקון ומכשפות ואמצעי קסם. יולי הדרקון הטוב כושף ורוצה לאכול ענבים בחורף. ענבים גדלים בגן הפירות של המכשפה קליפת שום, שהיא אכזרית ביותר. יולי מגיע לשם בעזרת "חץ לבן" וידידים נוספים, עובר הרפתקאות קשות ומשיג את מבוקשו, אך המכשפה מכבה את העשן היוצא מאפו והוא מתכווץ. ברגע האחרון עוזרים לו ידידיו, מחלצים אותו מצפורני המכשפה ומדליקים אותו. אתו יחד ניצלת דרקונית יפה, שולי, ושניהם מתחתנים ביער. מי שאוהב מעשיות והרפתקאות - יהנה.

הטוב מנצח את הרע ומסתיים בהפיאנד... ל.ח

להדליק את יולי

כתב: רוני גנור, ציורים: נתן הלפרן, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1999, 62 עמ', מנוקד.

לכיתות ב'-ג'.

כיסא שממתין לאבא

כתבה: אורית רוז,
ציורים: נורית צרפתי,
הוצאת הקיבוץ
המאוחד, 2000, 92 עמ'.
לכיתות ה'-ז'.

סיפור על בעיות של משפחה חד-הורית, ובמיוחד על סבלה של הבת, רותם, המתגעגעת לאבא ורוצה להכירו. אימה אינה מדברת עליו ואינה מפגישה אותה אתו. השכן האומן מישה, המתיידד עם האם, מתייחס יפה לרותם, אך היא אינה מוכנה לקבלו. יום אחד מגלה רותם את כתובת האב והולכת לבקרו, בלווית מישה. האב מגרשה וחושד בה שבאה לגנוב שזיפים מחצרו. אכזבה זו יוצרת תפנית בה מסתכלת רותם בעיניים שונות על הסובבים אותה. אמה נישאת למישה וכולם מצפים לתינוק. בעלילה משולבת החתולה הממליטה גורים שבהם מטפלת רותם באהבה.
הספר נקרא בריתוק. ל.ח.

חושם, מאה סיפורים

מצחיקים מאד
סיפרה מחדש: סבזרו
יהודית, ציורים: סטודיו
כרמלי, הוצאת: עופרים,
1995, 89 עמ', מנוקד.
לכיתות ב'-ג'.

בספר 100 סיפורים קצרצרים, שגיבור כל אחד מהם הוא חושם, ובכל סיפור פואנטה המוריסטית. חושם אינו חכם גדול, הוא אומר את האמת בלי כחל וסרק, ואמת זו, המנוגדת עפ"ר להיגיון, מצחיקה. חושם בתמימותו מייצג את הילד הקטן, למשל: "שאלו החברים את אחיו של חושם: מי מכם מבוגר יותר?" אמר חושם: "בשנה שעברה הוא היה מבוגר ממני בשנה אחת, ולכן השנה אנחנו באותו גיל..." לא כל הסיפורים יובנו לגיל הצעיר, אך לגיל גבוה יותר נראים הסיפורים שטחיים במקצת ולא תמיד מצחיקים. ל.ח.

קבלו אותי במחיאות

כפיים
כתבה: סמדר רייספלד,
ציורים: אלישבע געש,
הוצאת כתר,
ראשית קריאה, 1999,
64 עמ', מנוקד.
לכיתות ב'-ד'.

בספר שני סיפורים המתארים יחסים בין אח לאחותו. אייל, הילד הצעיר במשפחה, מספר את הסיפורים מנקודת ראותו ומשתף אותנו, הקוראים, בכל: ראשית - אחותו טל. אותה הוא אוהב, מקנא בה, מציק לה, כועס עליה - ומה לא. ההורים מסביב: דואגים, עוזרים, כועסים, תומכים והעיקר: מדברים בחרוזים!
בסיפור: "איך הפכתי מפיצי לענק" מספר אייל איך עזר לאחותו ולציפור קטנה כאשר נפלו ונפצעו, ובכך נהפך מילד קטן לענק (האם גם הפיה עזרה להתבגרות פתאומית זו?) בסיפור השני: "קבלו אותי במחיאות כפיים", שולח אייל חיבור לתחרות חיבורים בביה"ס ומקוה לזכות

ולהיות אולי .. ביאליק השני, אך זוכה, להפתעתו, בדרך אחרת ומיוחדת כשידה של טל, אחותו הטובה, בדבר. סיפורים רגישים וחכמים עם חוש הומור וחכמת חיים. ע.ק.

סיפוריים קלאסיים שסיפר הסופר האנגלי רודיאד קיפלינג לילדיו ("יקירי האהובים"). אגדות "נונסנס" המעבירות סדרי עולם: איך השיג בקרנף את עורו ולמה לפיל חדק-אף כה ארוך. הכל כי רצה ברוב סקרנותו לדעת מה אוכל התנין לארוחת בוקר, ולמה הקנגרו מקפץ כפי שהוא מקפץ, ואיך הגיעה הדבשת לגמל? הסיפורים משעשעים, כתובים בהומור וכמובן בהאנשת הדמויות. ברור שללויתן יש כתפיות כחולות. וכי מה עוד יוכל ללבוש? ש.י.

לעמית בן ה-11 אח בצבא, וכל הבית סובב סביב זה. הטלוויזיה פתוחה כל הזמן, מקשיבים ל"חדשות", אמא מודאגת ועמית מרגיש לעיתים שההורים אינם קשובים לו מספיק. עמית מאוהב, כמו כל בני כיתתו, בנעמה היפה ומנסה למשוך את תשומת ליבה. תוך כדי נסיונותיו אלה הוא אינו מבחין ביחסה של אפרת אליו, שמוזמנת יחד איתו ללוות בחליל ופסנתר את המקהלה שתופיע בפני הנסיכה מירדן שבאה לביקור בארץ. בקריאה עולות תהיות ושאלות "בעד" ו"נגד" לגבי היציאה מלבנון, שאלות לגבי השלום המיוחל, וכל זה לאור הדאגה היומיומית לדני, האח החייל. דני מגיע הביתה במפתיע ומסתבר שנפצע בידו בזמן שפלוגתו ערכה סיור. דני היה צריך להוביל את הכוח, אך במהלך הסיור קיבל פקודה לעבור למאסף, ואילו חברו שצעד בראש נפצע קשה באותה היתקלות ומת מפצעיו. דני מרגיש אשם וקשה לו מאד. היחסים היפים בין האחים עוזרים לשניהם. דני חוזר לצבא, עמית מבין שנעמה אינה מרכז העולם. החיים חוזרים למסלולם, ודני מגיע שוב הביתה, הפעם לחופשה רגילה. י.י.

סיפורי ככה זה
כתב: רודיאד קיפלינג, תרגום: יעריה בן-יעקב, הוצאת: פראג, 1999, 143 עמ', מנוקד. **לכיתות ג'-ד'.**

אח שלי חייל
כתבה: אורית רז, הוצ': כתר. סדרת: ראשית קריאה. איורים: נורית צרפתי. 96 עמ'. מנוקד בחלקו. **לכיתות ג'-ה'.**

נילס קרלסון-צוציק

אסטריד לינדגרן,

הוצאת ספרית פועלים.

יצא: 2000.

משוודית: דניאל נחשול.

איורים: (שחור לבן)

אילון ויקלנד.

88 עמ'. מנוקד.

לכיתות : ג-ה'.

אוסף של שמונה סיפורים שתורגמו כבר לפני למעלה מ-35 שנים וראו אור רק עכשיו.

כל הסיפורים המיוחדים האלה עוסקים במילוי משאלות בעזרת ילדים או אנשים קטנים.

ילד בן שש, שהוריו נאלצים להשאירו בבית בצאתם לעבודה, מגלה כי מתחת למיטתו יש פתח לדירה של גמד חמוד העוזר לו להעביר את הימים הארוכים. או ילד חולה שמגלה שלעולם לא יוכל ללכת, אך האיטון הקטן שמופיע בשעות הדמדומים לוקח אותו יום יום למסעות קסומים. אח ואחות ננסיים משמשים כחברים לגונר, תלמיד כיתה א'. הקוקיה שבשעון משעשעת את הילדים החולים עד להבראתם. איש קטן נותן לבריטה זרע המצמיח בובה נהדרת. מטפחת שקיבלה לינה ליום הולדתה, מאפשרת לה לראות את ריקוד הפיות. נסיכה שסוף סוף זכתה בחברה למשחק. ילדה החולמת על אחות תאומה מפסיקה לחלום עליה רק כשהיא מקבלת כלב במתנה.

הסיפורים כתובים בלשון עשירה ובהירה, והאיורים של המאייר השוודי מוסיפים הרבה לאווירה המיוחדת של הסיפורים.

חוויות וזכרונות ילדות של המספר מהווי קבוצת ילדים בקיבוץ לוחמי הגיטאות, בשנות ה-50-60 (כנראה). זה סיפור על סחיבת שסק מקיבוץ שכן שהופכת להסדר של "סחיבה הדדית" - של קלמנטינות ושסק; על משחקי הכדורסל; על העברת עגלים ועל אריה החזק מרים המשקולות, המשחקים בגיבורי מיתולוגיה; על אימוץ כלב ששמו כלב ועל הטרגדיה של בני, שהוריו עזבו את הקיבוץ.

סיפורים חביבים עם חן והומור על הימים ההם. האם דברו אל לב הקוראים הצעירים של ימינו?

ש.י.

ילדי מעיין

כתב: הרפז יורם,

ציורים: שמואל כץ,

ספרית-פועלים, 1999,

120 עמ'.

לכיתות ד-ה'.

סיפור אהבה עם

ניגוס

כתבה: יעל צימלס,

צייר: דני קרמן,

הוצאת: אביב, ת"א,

1999,

114 עמ'.

לכיתות ג-ה.

זהו סיפור אלגוריסטי המוגדר כ"אגדה". ארנבה צעירה ויפה מגיעה ליער החדש לחפש עבודה ולמצוא את מקומה. פגישתה הראשונה עם כמה ארנבים גורמת לה להתאהב בארנב ניג'וס (לכל הארנבים שמות). ביער קיים מפעל שבו עובדים הארנבים. קיימת תסיסה ואיום שביתה נגד מנהלי המפעל. הארנבה משתלבת בעבודה ובחברה, אך מתאכזבת מיחסו של ניג'וס. המחברת ניסתה לתאר בעיות חברתיות ובעיות בין המינים באמצעות הארנבים. נוצר שעטנז: עולם הארנבים אינו מתואר במהימנות והאנשתו צורמת (התלבשות, הריקודים, הדיבורים), ועולם האדם יוצא אף הוא נפסד. ל.ח.

ואם המלכה תגידי כן

(אגדות)

כתבה: שלומית

כהן-אסיף,

ציורים: וולף בולבה,

ספרית-פועלים, 1999,

135 עמ', מנוקד.

לכיתות ד'-ה'.

21 אגדות. שני חלקים לספר: 13 אגדות על ממלכת לומביטה, הארמון הסגול ומלכי לומביט. 8 אגדות על כפר תמילה. השמות אקזוטיים. יש שדים ואירועים דמיוניים, האנשת בע"ח וחפצים. העלילות דמיוניות ומעניינות. בכמה אגדות משוקעת פואטיקה של יוצר ואמן, כגון: "הפסל של לומביט", שהפסל עבד עליו שבע שנים, אך המשיך לעבוד עליו גם לאחר שהיה "גמור", מפני שלא יכול להיפרד מיצירתו: "אף פעם איני מסיים את המלאכה... לא את הפסל אני מתקן אלא את עצמי, ואני זקוק לתקון ולשיפור". יש בכמה אגדות רעיונות עמוקים שהילד הקורא לא תמיד יעמוד על משמעותם. ל.ח.

הנער שחלם לחזור

כתבה: יהודית קנה,

ציורים: אביגיל מאיר,

הוצאת דני ספרים,

1999, 72 עמ'.

לכיתות ד-ה.

קליטת עולי אתיופיה וקשרי ידידות בין נער אתיופי ונערה מרומניה. המפגש הראשון בשנת 1955 ביום ספורט ותחרויות בין שתי פנימיות. קבוצה בת 15 עולים מאתיופיה באה ללמוד בארץ על מנת לשוב וללמד בארצם. גדי מתיידד עם נירה, וכאשר הוא חוזר לאתיופיה נמשכת חליפת מכתבים ביניהם ממנה אנו לומדים על החיים שם ועל הקשיים הרבים. הקשר נותק. נירה נישאת ובונה בית. רק כעבור עשרות שנים, אחרי שעונה בכלא על היותו ציוני, עולה גדי ומשפחתו ארצה. זהו סיפור של ידידות אמת ואהבה לארץ. ל.ח.

מה יש מעבר לסיבוב

כתבה: אילנה אבן
טוב-ישראלי, ציורים:
רות צרפתי,
הוצאת: דני ספרים,
1999, 24 עמ', מנוקד.
לכיתות ד'-ו'.

20 שירים ליריים קצרצרים, מלאים אווירה, תמונות, רגשות ורגעים שנתפסים במילים בודדות. נסיונה של המשוררת לתפוס את "מה יש מעבר לסיבוב" הוא כניסיון לצוד ריח, קולות, צלילים ומראות. יש שירים על בע"ח, כגון: "מכורבל כפינה, ראש ורגליים/זנב ועינים/הכלב שלי". תמונה מיניאטורית. הדימויים בשירים מקסימים ובהם טעמים ומאכלים שיוצרים תמונה: "שקיעה": כמו גלידת תות-שדה/כמו עלה של סתו/כמו תפוח זהב/צנחה השמש/ואדום שבה/נמס". קיימת הבנה לנפש הילד: "בכיס אני מחביא/דברים/שעוברים אתי/ממקום למקום/והם בשבילי כמו/סיכת ביטחון".
ספר מקסים ואיוריה של רות צרפתי מוסיפים לאווירה.
ל.ח.

חיזר בשכונה שלי

כתבה: עמי גדליה,
הוצ': הקבה"מ. סדרת
קריאה עשרה. איורים:
אלכסנדר לויטס. לא
מנוקד. 108 עמ'.
לכיתות ד'-ז'.

איתמר מבחין באיתן, שכנו הסטודנט, שיחד עם חבר מעביר חיה כלשהי לדירתו שבקומה השלישית. איתמר בטוח שהחיה אינה אלא חיזר.
איתמר וחברו עומר מתחילים לעקוב אחרי הנעשה בדירה של איתן. המעקב גם גורם לשני הילדים לחקור ולקרוא על חיזרים ולהכין עליהם את ה"נושא האישי" שהם חייבים לעשות בכיתה.
תוך כדי מעקב מגלה איתמר ששכנתו, אותה לא אהב בתחילה, היא אשה מוכה. ובעלה, שכולם בטוחים שהוא חביב ונחמד, הוא אלים ואכזר כשהוא בטוח שאיש מהשכנים לא שומע דבר.
איתמר במצוקה, הוא רוצה לעזור לשכנה, אבל אפילו אמו, לה הוא מספר את חשדותיו, אינה מאמינה לדבריו. לבסוף נחלץ איתן לעזרה, ובעזרת חברתו הלומדת עבודה סוציאלית מבין איתמר כי יש סיכוי לפיתרון, אך הוא תלוי בנכונות האישה לעזור לעצמה.
והחיזר? כשאיתמר כבר אינו להוט לעניין, מסתבר שהוא פשוט...
י.י.

פגישה בבקעת גינוסר

(סיפורי מדרש)

כתבה: חיותה דויטש,
ציורים: קסניה טופז,
הוצאת: אותיות ד.ש.,
1999, 160 עמ'.

לכיתות ד'-ז'

39 סיפורים כלולים בספר זה, אגדות חז"ל, המבוססים על המדרשים, המשנה והתלמודים. אין זה עיבוד רגיל של אגדות חז"ל אלא פיתוח חדש של הגרעין המדרשי לפי דמיונה של המחברת. פעמים רבות לקוחים הסיפורים מכמה מקורות (המצויינים בסופי הסיפורים) ומפותחים לעלילה רחבה ומעניינת. בניגוד לקו הדידקטי-מוסרני שבמרבית עיבודי אגדות חז"ל לילדים, שמה המחברת דגש על דרמות אנושיות ויחסים בין תלמידי החכמים. לא כל הסיפורים סופם "טוב", כפי שזה בחיים ולא באגדה. אלא לכן מתאימים הסיפורים לגיל הגבוה וניתן לדון בבעיות שהם מכילים. הסיפורים נקראים בעניין רב. מתאים לקטלוג ולקריאה מונחית בכיתה. ל.ח.

כמה קטן זה קטן

כתבו: יוסי כץ ורות
ירדני-כץ, הוצאת אמיר,
1999, 66 עמ'.

לכיתות ו'-ח'

שיתוף פעולה של בני הזוג יוסי כץ, פרופסור לפסיקה ומומחה בינלאומי בתורת היחסות של איינשטיין ורות ירדני-כץ, סופרת ילדים ונוער - הוליד את הספר הזה, המציע לילדים בכיתות הגבוהות של בית הספר היסודי שיעור מהנה ומשעשע במדע. דרך סיפורה של כיתה הנעזרת באביו של אחד התלמידים, גם הוא פרופסור למדע, מתחקה הקורא אחר עולמות זעירים ובלתי נראים, ולומד לפתח שיטות מתימטיות כדי לחשב "כמה קטן זה קטן". יש רק לתהות, האם גם הילד הממוצע יתפתח לצלול אל מעמקי החישובים שמציע הספר, או שמא רק ילדים סקרנים, תאבי ידע ובעלי חוש מתימטי מפותח, יפיקו ממנו את מלוא ההנאה והתועלת. שכן נדמה שיותר משהו סיפור שרווח לימודי בצדו, זהו ספר לימוד הכתוב בצורה סיפורית. י.ח./נקודה גליון 229

ברות

כתבה: לואיס סצ'ר,
הוצאת עם עובד, תרגום
מאנגלית: שלומית אפל,
1998, 178 עמ', לא מנוקד.

לכיתות ו' - חט"ב

סטנלי הוא ילד שמן וחסר ביטחון. הוא מואשם בגניבת נעלי ספורט שנתרמו לחסרי בית. סטנלי והוריו, בתמימותם, מקבלים את ההחלטה שהוא נשלח למחנה נוער אי שם בטקסס, באמונה שזהו מחנה נוער רגיל. המחנה, כך מסתבר, נמצא ליד אגם יבש והחום במקום בלתי נסבל. כדי להחזיר את הנערים ל"תרבות טובה".

מחייבים אותם לחפור יום יום בור שאורכו, רחבו ועמקו כאורך את החפירה.

הקשיים רבים, אך סטנלי מתחשל ומתחזק. הוא מתיידד עם "אפס", נער צבעוני שזה כינויו וזו הרגשתו. הוא מלמד את "אפס" לקרוא. לאט לאט, כשהעבר מתחבר עם ההווה, מתגלה בפני הקוראים סוד הבורות, שמסתבר, שיש להם תפקיד נוסף מלבד ה"חינוך לעבודה".

העזרה שמעניק סטנלי ל"אפס", "מסירה את הקללה" הרובצת על משפחתו של סטנלי. העלילה מרתקת, כשכל החלקים, לאט לאט, מתחברים זה לזה.

הפרקים קצרים, מוסיפים לתחושת הקצב והעניין. י.י.

ספר שואה ומה שאחריה. אירית קופר ממשיכה בספר זה את סיפור קורותיה כילדה בשואה (בספרה **בקצה היער**), בבריחתה אל הכפרים הגויים. יוסל'ה הוא החבר שגדל אתה בחצר אחת ונדד אתה בכפרים במלחמה. הוא נעלם כיוון שלא השיג עבודה והצטרף לפרטיזנים. המספרת מחכה לו כיון שנשבע לחזור אליה. אחרי שנים רבות היא פוגשת אותו במקרה בארץ. הוא עטוף מסתורין ומעורר הרבה סימני שאלה. בסוף מתגלה לנו יוסל'ה כרודף נאצים ונוקם בהם, משימה שלה הקדיש את כל חייו. אחרי קבלת אות הצטיינות בבית הנשיא, הוא נעלם שוב. הקורא ימצא בספר את סבל הילדים בשואה בצורה לא חריפה, אך גם את הנקמה בנאצים הנמלטים. ספר מרתק! ל.ח.

שלום, יוסל'ה

כתבה: אירית ר. קופר,

הוצאת: דני ספרים,

1998, 126 עמ'.

לכיתות ז'-ח'.

קובץ הסיפורים הזה, עוסק במצבים שונים של אלימות שאליהם נחשפים בני נוער יום - יום. לעיתים המתבגרים אינם יודעים איך להתמודד עם מצבים אלה והסיפורים בקובץ פותחים הזדמנות לשיחה וליבון הנושאים הקשים.. שר החינוך יוסי שריד תרם לספר הקדמה המעידה על חשיבות הנושא לכולנו. מ.

אפשר גם אחרת

מאת: ענת גת, איורים:

אורית מגיע, הוצאת הד

ארצי, 1999, 127 עמ'.

לחטי"ב ועל - יסודי.

1) פיטר פן, מאת: ג.מ. ברי, עיבוד: מייקל ג'ונסטון, איורים: כריס מולן, תרגום: נעמי גל, 48 עמ' מנוקד.
 2) היידי בת ההרים מאת: יוהנה ספירי, ספָּרָה: סלי גרינדלי, אירה: פמלה וְנוס, תרגום: נעמי גל, 48 עמ', מנוקד.
 סידרת קלסיקה לילדים מביאה, בעיבוד חדש, שני ספרים ידועים וחביבים.
 הסיפורים מלווים בצילומים המתארים את מקום התרחשותו של הסיפור ומידע על פריטים שונים בני התקופה, שמהם יכול הקורא ללמוד על חייהם של גיבורי הסיפור.
 בסוף כל ספר מופיע סיפור חייו של המחבר. מ.

קלסיקה לילדים
 הוצאת כתר, 1999.

נתקבלו במערכת

- 1) **מרגל בתוך הבית**, מאת בתיה גור הוצאת כתר, 2000, 188 עמ', לא מנוקד, לגילאי תיכון.
- 2) **הכל נוצץ**, סידרה לגיל הרך: הפכים, צבעים מספרים, צורות. איור ועצוב: סלינה יון, הוצאת מודן, 2000
- 3) **נו באמת!**, כתב: תומר קרמן, צייר: דני קרמן, הוצאת ידיעות אחרונות-דובונים 1999, 26 עמ', לגיל הרך.
- 4) **זאתי, מרים רות, איורים: אורה אֵיל, הוצאת: איילות-יובל.** (מהדורה מחודשת של הספר שיצא בשנת 1984 בהוצאת "רשפים"). רשימת ביקורת בקטלוג **ספרי קריאה לילדים** מס' 4, 1986, עמ' 32
- 5) **יוהב**, כתב: וולף ארלברוך לאונרד, עברית: אלישבע אבשלום, (לא מצוין מאיזה שפה) לא ממוספר, הוצ' כתר, אין שנת הוצאה.
- 6) **אבא אוהב להתלבש חפשי**, מאת: לילך תלם, איורים: עודד וגנר, הוצאת "סער", 1999, מנוקד.
- 7) **הצעצועים שלי**, מאת: מרגלית ארז, איורים: בוריס וינוקורוב, הוצאה עצמית, 1998, מנוקד.
- 8) **חיות**, (מדריך בתמונות), מאת: ג'נין איימוס, עורך המהדורה העברית: פְּנִיָה אמתי, תרגום: אפרת גולר, הוצאת "כתר", 48 עמ', מנוקד.
- 9) **בוני - ברגז עם אדי**, מאת: ברגיטה וְניגֶר ואוה טרלֶט, עברית: לאה נאור, הוצאת: כתר, 1999, לא ממוספר, מנוקד.
- 10) **מעשה בבלון צהב**, דבורה אמיר, איורים: הילי הילמן, ספ'-פועלים, 2000, 24 עמ', צבעוני, מנוקד.